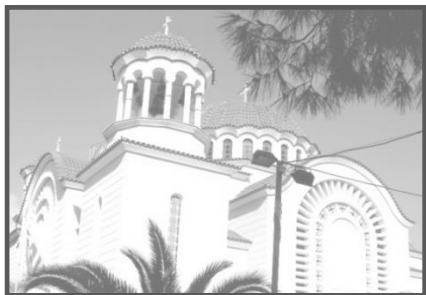

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Ι.Μ.Κ.Α.Ω.

Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΗΓΕΙΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019. 1' ΛΟΥΚΑ

Προεόρτια της συλλήψεως της αγίας Άννης, Παλατίου οσίου, Σωσθένους, Απολλώ, Τυχικού κ.λ.ω. εκ των 70, Παρθενίου οσίου Του εν Χίω.

Έτος 12^ο Τεύχος 556

Η υπέρβαση του νόμου γίνεται στην αγάπη

(Γ.Π.Πατρώνου, Ομοτιμ. Καθηγητού Παν/μιου Αθηνών,)

Το σημερινό γεγονός της θεραπείας της συγκύπτουσας γυναίκας διαδραματίζεται μέσα σε μια Συναγωγή και παρόντες ήσαν εκτός από το λαό και παράγοντες της θρησκευτικής ζωής, όπως Γραμματείς, Φαρισαίοι, ιερείς και ο Αρχισυνάγωγος της περιοχής.

Οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι αποτελούσαν τον συντηρητικό χώρο του Ιουδαϊκού κόσμου. Υποστήριζαν την ερμηνεία του νόμου Μωϋσέως και την ερμηνευτική του παράδοση και τούτο γιατί οι ίδιοι διαμόρφωσαν την παράδοση αυτή κατά τις αντιλήψεις τους και τα συμφέροντά τους. Από την άλλη πλευρά, οι Αρχιερείς με το ανώτερο ιερατείο προέρχονταν από τους Σαδδουκαίους και αποτελούσαν τη φιλελεύθερη πλευρά του Ιουδαϊσμού. Έλεγαν ότι στήριζαν τις αντιλήψεις τους στις Γραφές και στο γραπτό Νόμο. Η άγνοια του λαού προς το Νόμο και τις Γραφές έδινε και σ' αυτούς τη δυνατότητα μιας αυθαίρετης ερμηνείας σχετικά με καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των πιστών για την αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων της ζωής τους.

Βλέπουμε, επομένως, πως η όλη δομή και η λειτουργία της ιουδαϊκής κοινωνίας εστρέφετο γύρω από μερικούς άξονες, κατοχύρωσης της δύναμης και της κυριαρχίας μερικών ομάδων ανθρώπων, που εκμεταλλεύονταν την εξουσία και τον πλούτο, την παιδεία και τη θρησκεία προς ίδιον όφελος και αδιαφορούσαν για άμεσα προβλήματα των απλών ανθρώπων. Γι' αυτό και δεν ξαφνιαζόμαστε, όταν ακούμε από το Ιερό Ευαγγέλιο να λέει, πως όταν ο Ιησούς θεράπευσε αυτή την ταλαίπωρη γυναίκα που επί δεκαοκτώ χρόνια την βασάνιζε ο σατανάς με φοβερή αρρώστια, όλοι αυτοί οι «υποκριτές» αντέδρασαν διότι ήταν Σάββατο, ημέρα αργίας. Περισσότερο ενδιαφέρονταν για τη διαφύλαξη του τύπου παρά για τη θεραπεία της συγκύπτουσας γυναίκας, που χαρακτηρίζεται μάλιστα και ως «θυγατέρα Αβραάμ», δηλαδή δική τους πιστή γυναίκα.

Η ουσιαστική άγνοια του νόμου Μωϋσέως και του αληθινού πνεύματος των Γραφών από το λαό έκανε όλη αυτή την λεγόμενη θρησκευτική ηγεσία να αυθαιρετεί και να οδηγεί απλούς ανθρώπους σε μια θρησκευτική τρομοκρατία και πνευματική δουλεία. Ο Ιησούς Χριστός, όμως, έρχεται να απελευθερώσει το λαό αυτό όχι μόνο από την τυραννία των δαιμόνων αλλά και από την τυραννία και την απόλυτη εξουσία των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων υποκριτών της εποχής τους. Και ο λαός το αντιλήφθηκε αυτό πολύ καλά, όταν ήρθε σε σχέση με τον Χριστό.

1. Το νόημα της αργίας του Σαββάτου

Γνωρίζουμε, ότι ο Ιησούς δεν ήρθε να καταλύσει τον νόμο ή τους προφήτες. Ούτε ποτέ αμφισβήτησε τους θρησκευτικούς θεσμούς ή την παράδοση τους. Ο ίδιος ήταν καλός τηρητής των παραδόσεων του λαού. Από τα λίγα στοιχεία, που έχουμε, βλέπουμε, πως στη ζωή του εφαρμόστηκαν όλες οι διατάξεις του νόμου. Είχε πλήρη γνώση και συνείδηση των θετικών στοιχείων της λατρείας του Θεού στο ναό, της παιδείας και της θεολογικής ερμηνείας του νόμου στις Συναγωγές, του κηρύγματος και της διδασχής των ανθρώπων, όταν ο λαός καλείτο να πράξει αυτό με θρησκευτική συνέπεια. Τον Ιησού τον βλέπουμε να ανταποκρίνεται άμεσα στις πνευματικές ανάγκες του λαού και να κάνει τη λυτρωτική του παρέμβαση σε κάθε περίπτωση που παρουσιαζόταν μπροστά του, είτε προς ασθενείς και αμαρτωλούς, είτε προς Ιουδαίους και ξένους, οδηγώντας το λαό στην αλήθεια.

Παράλληλα, όμως, ενδιαφερόταν να προσφέρει στον κόσμο και μια ερμηνεία του νόμου, των θρησκευτικών διατάξεων και των τελετουργικών πράξεων, πάντα προς πνευματική ωφέλεια των ανθρώπων. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται και η ερμηνεία της αργίας του Σαββάτου από τον Κύριο. Η αργία του Σαββάτου καθιερώθηκε για να διευκολύνει τη ζωή των ανθρώπων και όχι το αντίστροφο, οι άνθρωποι να δημιουργούνται για να γίνουν δούλοι ενός θεσμού· «Σάββατον διά τον άνθρωπον εγένετο και ουχί ο άνθρωπος διά το Σάββατον», κατά τη ρήση του Ιησού Χριστού.

Για τον Αρχισυνάγωγο που διαμαρτύρεται, καθένας μπορεί να φροντίζει «τον βουν και τον όνον», αφού του αποδίδουν εργασία και κέρδη, αλλά δεν έχει δικαίωμα να ενδιαφερθεί για τα προβλήματα των άλλων, εφόσον αυτό δεν είναι προς

όφελος του. Εδώ βρίσκεται και η μεγάλη υποκρισία των ερμηνευτών του Μωσαϊκού νόμου και της θρησκευτικής ηγεσίας. Στη σκέψη του Κυρίου έχουμε ένα φιλόανθρωπο θεολογικό σχήμα, απελεύθερο από τις τυπολατρικές αντιλήψεις και από τις εκβιαστικές ερμηνείες των ανθρώπων της εξουσίας. Βέβαια ο Ιησούς δεν ήταν ούτε κοινωνικός επαναστάτης, ούτε και θρησκευτικός μεταρρυθμιστής, άλλα ήθελε τους ανθρώπους και ιδιαίτερα τους πιστούς να χαίρονται την πίστη τους και να απολαμβάνουν τα αγαθά της θρησκευτικής παιδείας και αγωγής τους και όχι εν ονόματι του Θεού να βασανίζονται και να χάνουν τις ομορφιές της ζωής.

Κατά το νέο θεολογικό και ερμηνευτικό σχήμα της Καινής Διαθήκης, που έφερε ο Ιησούς Χριστός, έχουμε τρεις περιόδους. Στην πρώτη περίοδο την οποία ονομάζουμε πρωτολογία, δηλαδή ο λόγος περί των αρχικών, έχουμε τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου από τον Θεό σε έξι ημέρες. Αυτή την περίοδο είναι όλα ωραία και «καλά λίαν». Υπάρχει κοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό, αγάπη των ανθρώπων μεταξύ τους, συμφιλίωση και συνεργασία με όλη την κτίση και τη φύση. Μετά έρχεται η ιστορία. Στην ιστορία της εβδόμης ημέρας συντελέσθηκε η πτώση του ανθρώπου, η αχρείωση της φύσης και της κτίσης, η απειλή του θανάτου και της φθοράς. Εδώ άρχισε να κυριαρχεί το δαιμονικό πνεύμα, να βασανίζεται ο άνθρωπος από τα πάθη του και τις ασθένειες του για μια άνωθεν σωτηρία. Σ' αυτή, λοιπόν, την ημέρα του Σαββάτου έχουμε και την επέμβαση του Θεού για τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Το Σάββατο, επομένως, έχει το νόημα και της σωτηριολογικής ημέρας. Η επέμβαση του Ιησού Χριστού για τη θεραπεία και τη σωτηρία είναι μέσα στο σχέδιο της θείας Οικονομίας. Ο Κύριος, θεραπεύοντας τη συγκύπτουσα γυναίκα, βρίσκεται μέσα στο ουσιαστικό νόημα του Σαββάτου, με την καθαρή σωτηριολογική σημασία και όχι με το νομικό πνεύμα.

Στη συνέχεια και στο τρίτο στάδιο της εσχατολογίας, του λόγου περί των εσχάτων, έχουμε την ογδόη ημέρα, της θέωσης και δοξοποίησης του ανθρώπου. Εδώ έχουμε την αποκορύφωση της αγάπης του Θεού για τον άνθρωπο και την αποκατάσταση της δημιουργίας στη βασιλεία του Θεού. Η συγκύπτουσα γυναίκα, μέσα στο σχέδιο της θείας Οικονομίας, ως «τύπος» του ανθρώπου και αφοί από το κάλος της πρωτολογίας ξέπεσε στη φθορά της ιστορίας, δέχθηκε την σωτήρια επέμβαση του Χριστού την εβδόμη ημέρα του Σαββάτου και δικαιολογημένα πλέον θα ελπίζει και θα προσδοκά την ογδόη και εσχατολογική ημέρα της αιώνιας έκφρασης της αγάπης του Θεού προς όλους μας. Οι Γραμματείς, Φαρισαίοι και Σαδδουκαίοι, μέσα στον υποτιθέμενο θρησκευτικό ζηλωτισμό τους, έβλεπαν τη θρησκεία και τις θρησκευτικές διατάξεις μέσα σε πολύ στενά και ασφυκτικά όρια, όπου ο άνθρωπος τελικά αντί να ζει και να ανθοφορεί, αποθνήσκει από έλλειψη κατανόησης και αγάπης.

2. Η υπέρβαση του νόμου στην αγάπη

Αυτό το νέο μήνυμα και τη νέα στάση ζωής, την κατ' ουσία αγαπητική κίνηση του Θεού προς τον άνθρωπο, διακήρυξε ο Κύριος και την έκανε πράξη ζωής. Αν η θρησκεία και η Εκκλησία καταξιώνονται στην ιστορία, αυτό το οφείλουν στην έκ-

φραση και βίωση της αγάπης και μόνο. Αυτό το πνεύμα πρέπει να διαφυλαχθεί από όλους μας και να μην ατονήσει στην καθημερινότητά μας με οποιοδήποτε κοινωνικό ή θρησκευτικό κόστος. Αν ο άνθρωπος χαθεί δεν έχει νόημα η θρησκεία. Αν οι θρησκευτικές διατάξεις αποβαίνουν εις βάρος της πνευματικής ελευθερίας του ανθρώπου τότε καλά είναι να απελευθερωθούμε απ' αυτές όσο το γρηγορότερο μπορούμε.[...] [...] Η αγάπη είναι η μεγάλη υπέρβαση. Τα πάντα πρέπει να θυσιάζονται προς χάριν της αγάπης. Ο απόστολος Παύλος στον ύμνο της αγάπης αποτολμά ακόμη να δεχθεί και την κατάργηση γλωσσών, πολιτισμών, προφητειών και θρησκειών. Δεν φοβάται να μιλήσει και για την υπέρβαση της πίστεως και της ελπίδας, αρκεί να διαφυλαχθεί η μεγάλη δωρεά του Θεού προς τον άνθρωπο, η αγάπη.

Μια απλή καθημερινή περίπτωση από τις τόσες πολλές έδωσε αφορμή στον Κύριο να κάνει μια ερμηνεία του νόμου και του Σαββάτου τόσο διαφορετική και τόσο επαναστατική για τους ακροατές του. Το αποτέλεσμα ήταν να χαροποιήσει το λαό και να θορυβήσει τους ερμηνευτές και ιεροκήρυκες της εποχής του. Και αυτό είναι το παράδοξο. Θα περιμέναμε το αντίστροφο να συμβεί. Οι ερμηνευτές και διαμορφωτές της παράδοσης να δεχθούν με χαρά μια νέα άποψη, να τη συζητήσουν μεταξύ τους και με τον Ιησού και να βγάλουν θετικά συμπεράσματα για το καλό του λαού. Ο λαός συνήθως, λόγω της αμάθειας του, είναι δύσκολος σε αλλαγές. Ο λαός ακολουθεί πάντα πιστά.

Και όμως εδώ συμβαίνει το αντίθετο. Ο λαός στην κοινωνία του με τον Χριστό παρουσιάζεται ανοιχτός, ευπρόσδεκτος σε νέα μηνύματα, το ένστικτό του τον οδηγεί στην αλήθεια και στον φορέα της αλήθειας με απόλυτη εμπιστοσύνη. Ο Αρχισυνάγωγος και οι ερμηνευτές του νόμου αντιδρούν γιατί αισθάνονται ότι κατατροπώνονται στην αρνητική αντιπαράθεση τους με το Χριστό. Που σημαίνει, ότι ασκούν ένα έργο ποιμαντικό όχι για το καλό του ποιμνίου τους, αλλά για τη διασφάλιση της νομής της εξουσίας. Είναι ενδιαφέρουσα η κατάληξη του ιερού κειμένου από τον Ευαγγελιστή Λουκά, μετά το τέλος της θεραπείας της γυναίκας και της ανάλυσης της σημασίας του Σαββάτου για τη ζωή των ανθρώπων «με τα λόγια του αυτά ντροπιάζονταν όλοι οι αντίπαλοί του κι όλος ο κόσμος χαιρόταν για όλα τα θαυμαστά που έκανε ο Ιησούς».

Εδώ έχουμε ένα μήνυμα και προς εμάς που ερμηνεύουμε και κηρύττουμε το λόγο του Θεού. Ο λαός δεν πρέπει να είναι μια άβουλη μάζα ανθρώπων. Είναι άνθρωποι, προσωπικότητες με υγιή κριτήρια σκέψευς και ζωής. Και αν είμαστε εμείς σωστοί απέναντί τους και ανοιχτοί στις αγωνίες τους και στα προβλήματά τους θα μας αποδέχονται με χαρά. Εάν, όμως, δεν υπηρετούμε την αλήθεια και δεν διακονούμε επάξια το λαό του Θεού, τότε ο ίδιος ο λαός θα μας απορρίψει και θα έρθει και η δική μας «καταισχύνη», όπως των ερμηνευτών και κηρύκων του σημερινού Ευαγγελίου.